

**W IMIĘ BOGA MIŁOSIERNEGO I LITOŚCIWEGO
W IMIĘ NARODU
PARLAMENT KURDYSTANU - IRAK**

Zgodnie z zapisami par. 1 art. 56 ustawy nr 1 z roku 1992, z późniejszymi zmianami, oraz z propozycją przyjętą przez wymaganą prawem liczbę parlamentarzystów, Parlament Kurdystanu – Irak, podczas sesji zwykłej nr 28 w dn. 21.06.2011 przyjął ustawę o następującej treści:

**Ustawa nr 8 z 2011 r.
Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej
w Regionie Kurdystanu w Iraku**

Artykuł 1:

Poniższe zwroty mają przypisane im znaczenie:

1. Region: Region Kurdystanu w Iraku.
2. Rodzina: grupa osób, którą łączą ze sobą relacje małżeńskie lub pokrewieństwa do czwartego stopnia oraz wszystkie osoby zgodnie z prawem wchodzące w skład rodziny.
3. Przemoc domowa: każde działanie i wypowiedź lub groźba podjęcia takich działań motywowana płcią – mające miejsce wśród członków rodziny, których łączą relacje małżeńskie lub pokrewieństwa do czwartego stopnia, lub którzy zgodnie z prawem wchodzą w skład rodziny – które mogą wyrządzić innej osobie szkodę o charakterze fizycznym, seksualnym czy psychologicznym bądź pozbawić ją przysługującej jej wolności lub swobód.
4. Sąd: Sąd ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Artykuł 2:

1. Osobom, które łączą relacje rodzinne, zabrania się dopuszczania się aktów przemocy domowej, w tym przemocy o charakterze fizycznym, seksualnym czy psychologicznym, wobec innych członków rodziny.
Do przykładów aktów przemocy domowej zalicza się m.in.:

- 1- Zmuszanie do zawarcia małżeństwa,
 - 2- Małżeństwo na zasadzie wymiany (Al-Shighar) oraz małżeństwo niepełnoletnich,
 - 3- Małżeństwo w zastępstwie okupu (jako zapłata za czyjeś życie),
 - 4- Okaleczanie żeńskich narządów płciowych,
 - 5- Zmuszanie do rozwodu,
 - 6- Zrywanie więzi rodzinnych i wykluczanie z rodziny,
 - 7- Zmuszanie przez męża żony do nierządu,
 - 8- Zmuszanie członków rodziny do pracy lub odejścia z niej,
 - 9- Zmuszanie dzieci do pracy, żebrania lub rezygnacji ze szkoły,
 - 10- Samobójstwo wskutek przemocy domowej,
 - 11- Aborcja wskutek przemocy domowej,
 - 12- Maltretowanie dzieci i członków rodziny niezależnie od pobudek,
 - 13- Napaść, obrażanie i wyklinanie członków rodziny, poniżanie ich, krzywdzenie, wywieranie presji psychologicznej, naruszanie ich praw oraz zmuszanie do odbycia stosunku płciowego.
2. Ofiary przemocy domowej objęte są gwarancją ochrony przed przemocą.
 3.
 - 1- W przypadku przemocy domowej proces sądowy wszczynany jest przez ofiarę lub osobę reprezentującą ją przed sądem poprzez zgłoszenie tego aktu w sądzie, lub przez funkcjonariusza policji prowadzącego sprawę bądź prokuratora.
 - 2- Osoby zatrudnione w służbie zdrowia, szkolnictwie lub innych instytucjach państwowych mogą zgłaszać tego typu sprawy, aby pomóc ofiarom przemocy domowej.
 - 3- Procedury dotyczące dochodzenia i procesu sądowego w sprawach dotyczących przemocy domowej pozostają utajnione.

Artykuł 3:

1. Sąd właściwy specjalizujący się w rozstrzyganiu spraw dotyczących przemocy domowej powoływany jest w oparciu o postanowienia przyjętej przez Region ustawy nr 23 o sądownictwie z roku 2007.
2. Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych obowiązane jest zapewnić ochronę ofiarom przemocy domowej.
3. Kwestie dotyczące przemocy domowej zostają włączone w kompetencje Społecznej Sieci Bezpieczeństwa.

4. Ministerstwo Zdrowia we współpracy z Ministerstwem Pracy i Spraw Społecznych zobowiązane jest zapewnić ofiarom przemocy domowej opiekę zdrowotną i rehabilitację.
5. Organem właściwym do dalszego monitorowania spraw dotyczących przemocy domowej jest Dyrekcja Generalna ds. przeciwdziałania przemocy wobec kobiet.
6. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych utworzy specjalną komórkę policji zajmującą się sprawami dotyczącymi przemocy domowej, w skład której wchodzić będą głównie funkcjonariuszki.
7. Właściwe Ministerstwa oraz instytucje państwowe promować będą kulturę przeciwdziałania przemocy domowej.

Artykuł 4:

1. W razie potrzeby lub na żądanie członka rodziny lub reprezentującej go osoby sąd właściwy wydaje (Nakaz Ochrony) w ramach procedury doraźnej ochrony dla ofiar przemocy domowej, przy czym nakaz taki powinien precyzować czas obowiązywania ochrony. Gdy zajdzie taka potrzeba, sąd ma prawo wydłużyć czas obowiązywania ochrony.
2. Osoba wnioskująca o ochronę ma prawo zrezygnować z niej na skutek zmiany okoliczności, a sąd ustali, czy rezygnacja została złożona przez ofiarę dobrowolnie i faktycznie leży w jej interesie.
3. Nakaz Ochrony obejmuje:
 - 1- Oświadczenie oskarżonego, w którym zobowiązuje się on nie występować przeciwko ofierze ani innym członkom rodziny.
 - 2- Przeniesienie ofiary do najbliższego szpitala lub placówki opieki zdrowotnej celem leczenia – jeśli jest to konieczne lub ofiara o to wnioskuje.
 - 3- Uniemożliwienie oskarżonemu wchodzenia do domu rodzinnego w drodze zakazu/postanowienia sądowego przez okres, jaki sąd uzna za stosowny, w przypadku gdy mogłoby to stanowić zagrożenie wobec powódki lub innego członka rodziny.
4. W przypadku naruszenia postanowień nakazu ochrony sprawca przemocy domowej zostaje skazany na maksymalnie 48 godzin pozbawienia wolności lub zapłatę kary pieniężnej w wys. minimum 300 000 (trzysta tysięcy dinarów irackich).

Artykuł 5:

Sąd skieruje strony postępowania do właściwej komisji utworzonej przez ekspertów i specjalistów celem pojednania przed wydaniem przez sąd decyzji. Jest to dopuszczone tylko w sprawach, w których istnieją przesłanki sugerujące możliwość skutecznego pogodzenia stron, przy czym powinno to pozostać bez wpływu na przebieg procedur dotyczących ochrony przewidzianej niniejszymi przepisami.

Artykuł 6:

Bez uszczerbku dla innych, bardziej surowych kar przewidzianych prawodawstwem Regionu Kurdystanu:

1. Ktokolwiek zachęca inne osoby do przeprowadzenia okaleczenia żeńskich narządów płciowych podlega karze grzywny od 1 000 000 (jednego miliona dinarów irackich) do 5 000 000 (pięciu milionów dinarów irackich).
2. Ktokolwiek przeprowadza lub pomaga w przeprowadzeniu okaleczenia żeńskich narządów płciowych podlega karze pozbawienia wolności przez okres minimum (6) sześciu miesięcy oraz karze grzywny od 2 000 000 (dwóch milionów dinarów irackich) do 5 000 000 (pięciu milionów dinarów irackich) lub jednej z ww. kar.
3. Ktokolwiek przeprowadza lub pomaga w przeprowadzeniu okaleczenia żeńskich narządów płciowych u osoby nieletniej podlega karze pozbawienia wolności przez okres minimum (1) jednego roku, a maksymalnie (3) trzech lat oraz karze grzywny od 5 000 000 (pięciu milionów dinarów irackich) do 10 000 000 (dziesięciu milionów dinarów irackich) lub jednej z ww. kar.
4. Za okoliczność obciążającą do celów ustalenia wymiaru kary uznaje się fakt, że sprawca jest lekarzem, farmaceutą, aptekarzem, położną lub asystentem osoby wykonującej któryś z wymienionych zawodów. W takim wypadku sąd wyda wobec takiej osoby zakaz wykonywania zawodu przez okres do lat trzech.

Artykuł 7:

Bez uszczerbku dla innych, bardziej surowych kar przewidzianych prawodawstwem Regionu Kurdystanu:

Ktokolwiek dopuszcza się przemoc domowej podlega karze pozbawienia wolności w wymiarze od sześciu miesięcy do trzech lat oraz karze grzywny od jednego miliona dinarów irackich do pięciu milionów dinarów irackich lub jednej z ww. kar.

Artykuł 8:

W przypadku, gdy w niniejszej ustawie nie powołano się na konkretne przepisy prawa, zastosowanie mają postanowienia Kodeksu Karnego Nr 111 z roku 1969, z późniejszymi zmianami; ustawy nr 23 o postępowaniu w sprawach karnych z roku 1971, z późniejszymi zmianami; nowelizacja ustawy nr 15 – Prawo Osobowego Statusu Prawnego z roku 2008; oraz inne obowiązujące ustawodawstwo Regionu Kurdystanu.

Artykuł 9:

Wdrożenie niniejszej ustawy powierza się Radzie Ministrów i właściwym stronom zainteresowanym.

Artykuł 10:

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem jej publikacji w dzienniku urzędowym (Waqae' Kurdistan).

Muhammad Qadir Abdullah

(Dr. Kamal Kirkuki)

Przewodniczący Parlamentu Kurdystanu w Iraku

Przesłanki do przyjęcia ustawy:

Przemoc domowa to negatywne zjawisko stojące w opozycji do nakazów religijnych i zasad stojących u postaw praw człowieka, jako że rodzina stanowi fundament społeczeństwa. Niniejsza ustawa zostaje przyjęta w celu ochrony rodziny przed rozpadem oraz zapewnienia jej członkom ochrony, a także dostarczenia środków prawnych pozwalających dbać o jej bezpieczeństwo i stabilność poprzez zapobieganie przemocy domowej i dążenie do pogodzenia stron i naprawienia sytuacji w przypadku jej wystąpienia.

Ustawa jest tłumaczeniem oficjalnego urzędowego tekstu ustawy w j. angielskim opublikowanego przez rząd Regionu Kurdystanu w Iraku w Waqae' Kurdistan nr 28 z 21.06.2011r.

tłum. *Paweł Bucoń**

* Dr, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II; e-mail: pawel.bucon@kul.pl, <https://orcid.org/0000-0002-4413-2588>.

